

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Nowy Testament: Ewangelie synoptyczne i Tradycja Janowa
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	New Testament: Synoptic Gospels and the Johanne Tradition
Kierunek studiów	Teologia kurs B
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki Teologiczne
Język wykładowy	Polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Dr hab. Krzysztof Mielcarek, prof. KUL

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	Semestr	Punkty ECTS
wykład	60	V i VI	6
konwersatorium			
ćwiczenia	15	VI	
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W 1 - Praktyczna umiejętność posługiwania się Pismem Świętym; fundamentalne wiadomości o Biblii (kontekst religijno-kulturowy Nowego Testamentu, natchniony i kanoniczny charakter ksiąg biblijnych); W 2 - Znajomość tradycji biblijnych ewangelii, a także historii, kultury i religii starożytnego Bliskiego Wschodu; W 3 - Znajomość podstawowych zasad analizy literacko-egzegetycznej i interpretacji teologicznej tekstów biblijnych.

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - Zapoznanie studentów z środowiskiem historyczno-kulturowym i geograficznym właściwym czasom powstawania Ewangelii.

C2 - Zapoznanie studentów z metodą historyczno-krytyczną (jej genezą i etapami rozwoju) jako właściwą metodą analizy i wyjaśniania tekstów ewangelicznych.
C3 - Ukazanie literackiej i teologicznej struktury poszczególnych ewangelii synoptycznych wraz z ich fundamentalnymi tematami teologicznymi i etycznymi;
C4 - Ukazanie literackiej i teologicznej struktury poszczególnych ksiąg składających się na zbiór pism Janowych wraz z ich fundamentalnymi tematami teologicznymi i etycznymi;

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student ma pogłębioną wiedzę z zakresu kluczowych kwestii teologicznych Nowego Testamentu, a także ogólną znajomość podstaw społeczno-prawnego, kulturowego i religijnego życia udokumentowanego w Ewangeliach.	T_W01, T_W03,
W_02	Student rozumie w sposób pogłębiony pozabiblijne tradycje religijne i kulturowe będące tłem i paralelą dla tekstów Ewangelii i początków chrześcijaństwa. Zna i dostrzega związki zdobytej wiedzy z dorobkiem innych dyscyplin, a zwłaszcza naukami humanistycznymi, społecznymi i prawnymi.	T_W05, T_W07, T_W08, T_W09, T_W10, T_W16,
W_03	Student rozumie specyfikę przedmiotowej i metodologicznej teologii w zakresie nauk biblijnych i teologii słowa Bożego, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować w działalności profesjonalnej	
UMIĘTNOŚCI		
U_01	Student posiada umiejętności w zakresie samodzielnego doboru metod i analizy tekstów biblijnych, syntezy różnych idei teologicznych wypływających z tekstów źródłowych; potrafi również popularyzować wiedzę biblijną, przekazywać ją i dzielić się doświadczeniem religijno-duchowym opartym na lekturze Pisma Świętego w szeroko rozumianym współczesnym kontekście kulturowym, religijnym i pastoralnym.	T_U01, T_U02, T_U06, T_U09,
U_02	Student potrafi prowadzić dyskusję dotyczącą zagadnień teologicznych, światopoglądowych, międzyreligijnych (obraz Boga, koncepcja człowieka i świata, kwestia wiary i moralności) z wykorzystaniem wiedzy biblijnej zawartej w Ewangeliach oraz informacji o starożytnej kulturze Bliskiego Wschodu.	T_U13, T_U15, T_U16, T_U17,
U_03	Student jest w stanie samodzielnie zdobywać i poszerzać umiejętności badawcze w interpretacji tekstów Pisma Świętego, które pomogą mu kierować własnym rozwojem osobowym i realizować zadania wynikające z jego pracy katechetycznej lub duszpasterskiej.	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student angażuje się w intelektualną i religijno-duchową formację trwającą całe życie. Potrafi inspirować i organizować proces kształcenia się innych osób oraz potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać wiedzę i umiejętności z zakresu świata Biblii, starożytnych cywilizacji, i wczesnego chrześcijaństwa.	T_K01, T_K02,
K_02	Student podejmuje odpowiedzialność za kształt życia społecznego; potrafi zauważyć, docenić oraz chronić	T_K04, T_K05

	dziedzictwo kultury chrześcijańskiej oraz innych kultur i cywilizacji.	
K_03	Student podejmuje współpracę w rozstrzyganiu dylematów egzystencjalnych, doktrynalnych i etyczno-moralnych: umie stawiać pytania i szukać odpowiedzi w następujących kwestiach: Bóg, człowiek, ludzka godność i powołanie, sens i celowość wszechświata, konieczność istnienia systemu etyczno-moralnego. Student otwiera się na dialog z innymi, samodzielnie inicjuje działania na rzecz interesu społecznego.	

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Wykład jest ogólnym wprowadzeniem w środowisko historyczno-kulturowe i geograficzne właściwe czasom powstawania Ewangelii. Następnie przedstawiona zostanie metoda historyczno-krytyczna (jej geneza i etapy rozwoju) jako właściwa metoda analizy i wyjaśniania tekstów ewangelicznych. Główną część wykładu stanowi ogólna charakterystyka najważniejszych aspektów poszczególnych ewangelii synoptycznych i pism należących do *Corpus Ioanneum*.

Środowisko Nowego Testamentu

1. Palestyna
2. Grecja i Rzym

Geneza, historyczność i rodzaj literacki Ewangelii

1. Tezy morfokrytyków
2. Krytyczna ocena Formgeschichte
3. Współczesna nauka Kościoła na temat genezy, historyczności i gatunku literackiego Ewangelii
4. Co to są ewangelie synoptyczne?

Charakterystyka Ewangelii synoptycznych

5. Ewangelia według św. Marka
  - a. Treść i struktura
  - b. Autor, adresaci i czas powstania
  - c. Zagadnienia literackie
  - d. Tematy teologiczne
6. Ewangelia według św. Mateusza
  - a. Treść i struktura
  - b. Autor, adresaci i czas powstania
  - c. Zagadnienia literackie
  - d. Tematy teologiczne
7. Ewangelia według św. Łukasza
  - a. Treść i struktura
  - b. Autor, adresaci i czas powstania
  - c. Zagadnienia literackie
  - d. Tematy teologiczne

Charakterystyka Pism Janowych

8. *Corpus Ioanneum*
  - a. Jan Apostoł
  - b. Tradycja Kościoła
  - c. Pisma Janowe na tle pseudoepigrafii
  - d. Kościół Janowy
  - e. Szkoła św. Jana
9. Ewangelia według św. Jana
  - a. Treść

b. Autor   c. Zagadnienia literackie   d. Tło historyczne   e. Tematy teologiczne
10. Listy św. Jana   a. Pierwszy List Św. Jana   b. Drugi i Trzeci List Św. Jana
11. Apokalipsa św. Jana   a. Treść   b. Autor   c. Zagadnienia literackie   d. Tło historyczne   e. Zagadnienia teologiczne

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01 W_02 W_03	Wykład monograficzny, wykład konwersatoryjny, ćwiczenia w oparciu o lekturę tekstu źródłowego	Egzamin ustny, sprawdzenie umiejętności praktycznych	Karta egzaminacyjna, karta zaliczeniowa
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01 U_02 U_03	Ćwiczenia w oparciu o lekturę tekstu źródłowego, praca zespołowa, dyskusja	Kolokwium, obserwacja	Karta oceny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01 K_02 K_03	Praca w grupach w różnych rolach, dyskusja	Obserwacja	Karta oceny

VI. Kryteria oceny, wagi...

Uwagi ogólne:

1. Aktywność studentów podczas zajęć (wypowiedzi ustne, dyskusja, praca w grupach);
2. Złożenie pracy pisemnej;
3. Przygotowanie referatu lub prezentacji;
4. Obecność na zajęciach (dopuszczalna liczba nieobecności nieusprawiedliwionych na zajęciach w semestrze: 2);
5. Egzamin ustny na koniec każdego semestru

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	75
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	75

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
1. J. Kudasiewicz, Ewangelie synoptyczne, w: Wstęp do Nowego Testamentu, Poznań: Pallotinum, 1994.   2. A. Paciorek, Ewangelie synoptyczne. Wprowadzenie ogólne, Tarnów: Biblos 2001;   3. S. Mędała, Ewangelie synoptyczne [WMWKB 8]. Warszawa: Wyd. UKSW, 2006.   4. R. Brown, An Introduction to the New Testament, New York: Doubleday 1997.   5. Benedykt XVI, Jezus z Nazaretu. Dzieciństwo, Kraków: Znak: 2012.
Literatura uzupełniająca
1. A.G. Wright – R.E. Murphy – J.A. Fitzmyer , Historia Izraela, w: Katolicki Komentarz Biblijny, red. R.E. Brown – J.A. Fitzmyer – R.E. Murphy, red. wyd. polskiego W. Chrostowski, Warszawa 2001, 1930-1944.   2. S.J.D. Cohen, M. Satlow, Dominacja rzymska, w: Starożytny Izrael, red. H. Shanks, Wyd. Vocatio, Warszawa 2007, 385-428.   3. R. Bartnicki, Ewangelie synoptyczne. Geneza i interpretacja, Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa 2012⁴.   4. A. Paciorek, Jezus z Nazaretu. Czasy i wydarzenia, Częstochowa: Edycja św. Pawła, 2015.   5. A. Paciorek, Ewangelia według świętego Mateusza, t. 1-2, Częstochowa: Edycja św. Pawła 2004-2008.   6. A. Malina, Ewangelia według świętego Marka 1,1 – 8,26, t. 1, Częstochowa: Edycja św. Pawła 2013.   7. F. Mickiewicz, Ewangelia według świętego Łukasza, t. 1-2, Częstochowa: Edycja św. Pawła 2011.   8. S. Mędała, Ewangelia według świętego Jana, t. 1-2, Częstochowa: Edycja św. Pawła 2008.   9. M. Wojciechowski, Apokalipsa świętego Jana, Częstochowa: Edycja św. Pawła 2012.   10. D. Kotecki, Zrozumieć Apokalipsę. Szkice egzegetyczno-teologiczne, Rzeszów: Dabar 2021.